

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

"У дапамогу педагогу"
Серыя

*Сто тысяч год князі вакол шуміць налі,
Сто тысяч год князі вакол гудуць дубровы,
Накуль гудуць вакол свідмак наша мова,
Накуль ісць беларусы на Зямлі.*

У. Караткевіч

11 (277)
лістапад
2024

Наш часопіс
у Telegram

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Запрашаем на ўрок

- 3 *Навумчык М. І.* Генадзь Аўласенка. Казка «Чаму Дукоры такую назву маюць» (урок дадатковага чытання ў VI класе)
- 6 *Графутка В. Д.* Еўдакія Лось. «Дзяўчаты мінулай вайны» (урок у VII класе)
- 9 *Маліноўская Н. І.* Францішак Багушэвіч. Прадмова да зборніка «Дудка беларуская» (урок у IX класе)
- 13 *Казакевіч-Альшанец Н. Г.* Рабочыя аркушы да ўрокаў беларускай літаратуры (Н. Гілевіч, XI клас)
- 21 *Арцюшэнка Н. П.* Сказы са звароткамі, знакі прыпынку (першы ўрок па тэме, V клас)
- 24 *Балышэва В. В.* Сказы са звароткамі, знакі прыпынку (першы ўрок па тэме, V клас)

Методыка і вопыт

- 27 *Якімовіч А. М.* Вывучаем часціны мовы: практыкум

Рыхтуем ся да алімпіяды

- 33 *Зубко А. С.* «Прырода — найцікавейшая кніга...» (тэматычны дыдактычны матэрыял да ўрокаў беларускай мовы)
- 42 *Троцкая Т. А.* Алімпійдныя заданні па беларускай літаратуры: практычны матэрыял для падрыхтоўкі (VII клас)

Рыхтуем ся да тэсціравання

- 46 *Васілевіч С. Л.* Падрыхтоўка да цэнтралізаванага экзамену па беларускай мове: практычныя заданні з адказамі: комплексы №№ 30—31

Навуковыя публікацыі

- 54 *Бельскі А. І.* Лірыка Янкі Купалы: песеннасць і музыка паэтычнага слова

Пазакласная работа

- 59 *Рыпінская Н. Б., Бекіш Ж. В.* «Калядкі — добрыя святкі!» (гульніва-пазнавальная праграма з элементамі тэатралізацыі для вучняў VIII—X класаў)

Займальны матэрыял

- 64 Аповесць Уладзіміра Караткевіча «Лісце каштанаў»: крыжаванка. *Склала Л. М. Балуха*

На другой старонцы вокладкі — партрэт Язэпа Семяжона (1914—1990). *Мастак А. Ю. Прынькова.*

На трэцяй старонцы вокладкі — фотаздымак помніка Яну Скрыгану (1905—1992) побліз вёскі Гарадзішча Слуцкага раёна (каля былога фальварка Хваявіца Слуцкага павета). Адкрыты 19 лістапада 2023 года. *Фота Т. І. Корзун.*

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса), а таксама даюць згоду на апрацоўку персанальных даных.

Рэдактар *А. В. Міронава*. Карэктар *А. У. Бельская*. Макет і вёрстка *І. М. Кузьмянковай*.
Выход у свет 30.11.2024. Фармат 60 × 84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 7,44. Ул.-выд. арк. 6,02.
Тыраж 1247 экз. Заказ 103. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 393-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск
У выпадку выяўлення паліграфічнага браку звяртайцеся ў вытворчы аддзел выдавецтва па тэл. (017) 379-88-78.